

18 maart 2018

GA HEEN EN ZONDIG NIET MEER

Bijbellesing: Johannes 8, 1-11

'Wie zonder zonde is, werpe de eerste steen'

Een dramatisch tafereel...: de joodse geestelijken – de Schriftgeleerden en Farizeeërs – staan op het punt om een vrouw die op overspel betrapt is, ter dood te veroordelen en haar te stenigen... Een vreselijke scene die doet denken aan de berichten die je soms nog uit streng islamitische landen hoort. De vrouw wordt meegesleurd en hier voor Jezus gezet: 'we hebben haar op heterdaad betrapt!' Nou, dan moet je volgens mij ook een man tegengekomen zijn, maar daar horen wij niet van. Wat een intense vernedering voor die vrouw om zo midden tussen al die mensen te worden neergezet... 'We hebben haar op heterdaad betrapt! En Mozes heeft ons geboden zulke vrouwen te stenigen. Wat zegt U daarop?' ... Nou, wat zou Jezus hierop zeggen? Jezus zegt: 'wie van u zonder zonde is, laat die de eerste steen gooiën.'

Wat het *niet* betekent...

Ik ga met u bekijken wat deze bijzondere uitspraak van Jezus ons heeft te zeggen. Ik wil allereerst uitleggen wat Jezus met deze uitspraak *niet* bedoelde. Deze uitspraak van Jezus loopt namelijk het gevaar om naar alle kanten omgebogen te worden.

Je zou bij die uitspraak van Jezus bijvoorbeeld kunnen denken dat Jezus de zonden wat relativeert, wat afzwakt: 'laat die vrouw nou toch, niemand is toch zonder zonde?' Nou, zo moet je deze uitspraak van Jezus 'wie zonder zonde is, mag de eerste steen werpen' niet interpreteren. Het zou misschien wel aantrekkelijk geweest zijn dat Jezus de zonden wat zou relativeren. Dan zouden wij dat ook mogen doen: 'die belastingpapieren die in deze maanden weer ingevuld moeten worden...', is dat nou zo fout? Anderen doen dat ook en soms nog wel ergere dingen... Of zoals iemand wel eens tegen mij heeft gezegd: 'iedereen heeft toch wel eens een keer een borreltje teveel gedronken? Nee. Jezus is niet naar de aarde gekomen om de zonden te relativeren, om de ernst van de zonde wat af te zwakken, 'omdat wij nu eenmaal allemaal zondaren zijn'. Als je bijvoorbeeld kijkt naar de Bergrede, dan zie je dat Jezus goed en kwaad juist op scherp zet. Ook wat betreft overspel. Jezus zegt over overspel in de Bergrede: *U hebt gehoord dat tegen het voorgeslacht gezegd is 'U zult geen overspel plegen. Maar ik zeg u dat al wie naar een vrouw kijkt om haar te begeren, in zijn hart al overspel met haar gepleegd heeft.'* M.a.w.: als je in je gedachten een vrouw aan het uitkleden bent, als je in je gedachten over een ander dan je eigen vrouw loopt te fantaseren..., dan heb je al net zo ernstig gezondigd als wanneer je letterlijk overspel hebt gedaan.

De uitspraak 'wie zonder zonden is' wordt ook wel eens op een andere manier gebruikt, namelijk om daarmee duidelijk te maken dat je niet over een ander mag oordelen: 'Je kunt dat overspel van die vrouw wel heel erg en ernstig vinden..., maar wat kan jij ervan zeggen? Bij elke wijsvinger die je naar een ander uitsteekt, wijzen er drie vingers naar jezelf. Pas op met oordelen. ... Nu, oordelen over een ander, dat mag inderdaad niet. Maar het recht handhaven, de gemeente bij God en Zijn geboden proberen te bewaren..., dat is toch heel belangrijk en daarin hebben wij met elkaar een taak! Stel je voor dat medechristenen nooit wat van je gedrag zouden mogen zeggen, als dat gedrag niet in overeenstemming is met wat er in de Bijbel staat. Nee, wij *moeten* elkaar opscherpen, waarschuwen, bij de les houden, de gemeente zuiver houden. Dat is een opdracht van God!

Wat het *wel* betekent...

Ik denk dus niet dat Jezus hier wilde zeggen: 'je mag niet over een ander oordelen!' Nee, er was hier sprake van een ander probleem bij die Farizeeërs. Waren die Farizeeërs maar bezig met het recht te handhaven en de gemeente

zuiver te houden! Maar het ging hen helemaal niet om de zuiverheid van Gods volk en om de eer van God. Als dat wel zo zou zijn geweest, als zij echt het recht wilden handhaven en daarom Jezus om raad vroegen, dan hadden zij ook wel die medeplichtige man meegesleurd. Maar blijkbaar ging het hen helemaal niet om de zonde die er gedaan was! Die man zat thuis gewoon voetbal te kijken en die vrouw werd nu even meegesleurd *als middel om Jezus voor het blok te zetten*. Johannes schreef het er al bij in zijn verslag: *dit zeiden zij om Hem te verzoeken, opdat zij iets hadden om Hem aan te klagen.* Wat zou die Jezus Die met tollenaars en zondaren omgaat hier nu van zeggen? Als Hij zegt: 'stenigen, die vrouw!', dan zou Hij Zichzelf geweld aandoen..., dat kan Hij nooit over Zijn hart verkrijgen om dat te zeggen!... Maar als Hij zegt: 'niet stenigen', dan zou Hij de Wet van Mozes geweld aandoen. En dan..., dan kunnen wij Hem terecht stellen. ... Wat een duivels dilemma! ... De contouren van Pasen worden hier al zichtbaar: 'die Jezus moet de wereld uit... en elk middel, elke valstrik, is daarvoor welkom. Zelf de steniging van een vrouw.'

In dat licht moeten wij de uitspraak van Jezus horen. 'Wie zonder zonden is, die moet de eerste steen werpen'. Jezus zegt dit om de Farizeeërs en Schriftgeleerden tot bezinning te brengen: *beseft je waar je mee bezig bent?* Je bent niet bezig om het volk van God zuiver te houden door de zondaren te stenigen! *Je bent bezig om Mij klem te zetten met de Wet van God.* Je misbruikt de Wet van God... om van Mij af te komen! Kijk alsjeblieft eens goed naar jezelf! *Jullie* staan schuldig voor God! Het gaat om *jullie* zonden! En daarmee krijgt deze gebeurtenis een heel bijzondere wending. Eerst werd die vrouw, die overspeelster, in de beklagdenbank gezet. *Haar* vonnis moet worden geveld. ... Maar dat alles was slechts een middel om ervoor te zorgen dat *Jezus* vervolgens in de beklagdenbank komt te staan. Dat was het plan van die Farizeeërs. *Jezus* moest gevonnist worden en de doodstraf krijgen! Maar Jezus zet de Farizeeërs nu zelf in de beklagdenbank: *jullie* doen hier de zonde! *Jullie!* Als *jullie* zo doorgaan, dan hangt *jullie* een vonnis boven het hoofd. Het vonnis van mijn hemelse Vader, de hemelse Rechter.

Jezelf in de spiegel zien

De Farizeeërs en de Schriftgeleerden kwamen zichzelf tegen. En dat is het waar het in dit Bijbelgedeelte om gaat: iedereen die tot Jezus komt - u, jij en ik - ieder die Jezus in zijn leven ontmoet, *komt zichzelf tegen*. De Farizeeërs kwamen woest aangelopen met die vrouw - 'nu zal er iets gebeuren! - maar zij werden stilgezet... en zagen zichzelf in de spiegel.

Ik denk dat Jezus daarom ook met Zijn vinger in de aarde schreef. Er zijn heel wat verklaringen gegeven waarom Hij met Zijn vinger in de aarde schreef en wat Hij in de aarde schreef. Sommigen denken dat Jezus de zonden van de Farizeeërs, of de zonden van de vrouw opschreef. Anderen denken dat Jezus de namen van de Farizeeërs opschreef (n.a.v. Jeremia 17:13). Ik vraag mij echter af of Johannes ons er zo naar zou hebben laten gissen als hij wist wat Jezus had geschreven in de aarde. Waarschijnlijk ging het niet om wat Jezus schreef. Ik denk dat Jezus in de aarde schreef, om de Farizeeërs gewoon bewust een moment te laten wachten. Zij waren zo bezig met hun duivelse plan om Jezus voor het blok te zetten. En wat doet Jezus? Hij bukt Zich en gaat wat in de aarde tekenen met Zijn vinger... Zoals een vader of een moeder wel eens op een heel lastige, of heel vervelende vraag van hun puber niet ingaat... de discussie uit de weg gaat, en zich weer omdraait om met de afwas verder te gaan, of gewoon koffie gaat zetten. Hun zoon of dochter moet maar even zelf nadenken over wat hij heeft gezegd. Zo laat Jezus de Farizeeërs wachten en gaat wat in de aarde schrijven. Jezus kijkt niet eens naar ze! De Farizeeërs moeten zich maar even bezinnen...

Maar dat doen ze niet! Ze blijven Jezus lastig vallen... En dan kijkt Jezus eindelijk op. 'Wie zonder zonde is, laat die de eerste steen werpen'... En Jezus bukt Zich weer om verder

te schrijven op de grond. Zouden zij *nu* inzien waar ze mee bezig zijn? Nee. Ze vertrekken. Ze willen niet op eigen zonden gewezen worden. Daar kwamen zij niet voor! Ze knielden niet voor Jezus 'HEER, U hebt gelijk, ik ben ook een zondaar!', nee, ze liepen weg: 'wat dacht Jezus wel over hen te kunnen zeggen? Zij waren toch niet zoals die vrouw?' Ja, zo gaat het altijd bij Jezus: *of je bekeert je tot Jezus en legt je leven voor Hem open... of je keert je van Hem af en gaat gewoon met je eigen leven op je eigen manier door.*

Als u en ik Jezus ontmoeten, dan worden wij met onszelf geconfronteerd. Dan gaat er niet om wat anderen doen, of dat wij iets over de zonden van anderen kunnen melden, maar dan gaat het *onzelf* aan. Jezus vroeg met zijn bijzondere uitspraak eigenlijk aan de Farizeeërs: hoe staat het nu *met jullie?* ... Jezus verzacht de zonden niet. Hij is niet gekomen om te zeggen tegen zondaren dat het allemaal niet zo erg is omdat er wel redding is. Nee, de zonden komen aan het licht, als het Licht der wereld komt. Mijn diepe gedachten, onzuivere motieven, mijn woorden, daden en verkeerde verlangens komen aan het licht, als ik Jezus ontmoet.

Hebt u, of heb jij jezelf ook al ontmoet in de ontmoeting met Jezus? Heb je jezelf in de spiegel bekeken? De Farizeeërs hielden op dit moment alleen anderen een spiegel voor door die zondig vrouw in het midden te zetten..., maar zij kregen vervolgens zichzelf in de spiegel te zien. Heb jij jezelf al in de spiegel bij Jezus gezien?

Ook jij, ook u, ook ik hebben Jezus' redding nodig. Geen een van ons is zonder zonde. En hoe meer je naar Jezus kijkt en hoe dichter je naar Hem toegaat en van Hem probeert te ontdekken..., hoe meer je eigen leven open komt te liggen en je misschien wel van jezelf schrikt. ... Als je ziet hoe Jezus als een prachtig voorbeeld heeft geleefd, wat schiet ik dan schromelijk te kort! Mijn trots. Mijn jaloezie, ook al verberg ik dat. Mijn onredelijke boosheid soms. Mijn woorden. Gedachten. Jezus was *zo anders!* ... Ook de motieven waarom je dingen doet... Hoe vaak is dat niet eigen eer of eigenbelang en komt die ander vaak op de tweede plek? Hoe moeilijk is het ook om echt zonder vooroordelen voor anderen open te staan. Hoe moeilijk is het om echt Jezus te dienen op een gewone doordeweekse dag. Om te getuigen. Om te leven voor je Schepper in plaats van op te gaan in je eigen leventje... En kijk eens hoe Jezus dat allemaal deed? Zo moest het! ... En kijk *nog eens* naar Jezus..., naar wat Hij voor je hebt geleden. Wat Hij heeft moeten doen om je te redden? Heftig om jezelf in de spiegel te zien...

Jezus laat ons zien dat wij Hem echt als Redder nodig hebben. Dat wij zonder Hem niet voor God kunnen bestaan. Dat wij zonder Hem niet voor God kunnen verschijnen als wij vandaag of morgen zouden sterven. ... Dat is wel een heftige boodschap... Jezus is dan ook niet gekomen om ons een rustig en veilig gevoel te geven. 'Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard', zo zegt Jezus Zelf (Mattheus 10:34). Waar Jezus komt, daar worden licht en donker van elkaar gescheiden, daar vindt een crisis (dat is letterlijk vertaald: 'oordeel'), daar vindt een oordeel plaats. Jezus komt geen aai over de bol geven. Hij brengt je de schrik van je leven! Je leven wordt helemaal open gelegd..., maar vervolgens reikt Jezus je Zijn kleed aan van genade, liefde en vergeving... om je daarmee nieuwe te kleden.

Ga heen in vrijheid en zondig niet meer!

De Farizeeërs konden hier helemaal niets mee. Zij draaiden zich daarom om. Geen bekering, maar afkering. Wilden zij niet geconfronteerd worden met zichzelf? Wilden zij het niet horen dat zij gered moesten worden? Of vonden zij het gewoon een raar verhaal?

Wat een verdrietige afloop..., maar wacht! De geschiedenis gaat nog een stukje verder. Het gaat prachtig verder. Want als alle mensen naar huis zijn gegaan – weer wordt Jezus in de steek gelaten, dat was niet de eerste keer en dat zal ook niet de laatste keer zijn – blijven Jezus en de vrouw alleen

achter. De Enige Die zonder zonden is, Jezus, blijft achter bij de vrouw. Jezus mag nu dus de eerste steen werpen. Ja, Jezus had er alle recht toe om het oordeel uit te voeren. Maar wat zegt Hij? 'Vrouw, waar zijn die aanklagers van u?' Heeft niemand je veroordeeld? Dan veroordeel Ik je ook niet! Mooi hè? De geschiedenis is prachtig geschreven door Johannes! *Jezus kijkt haar aan*, zo schrijft Johannes. Die vrouw die voor de Farizeeërs gewoon een voorwerp was van spot, van straf, gebruikt om Jezus een hak te zetten... de vrouw die zichzelf nauwelijks onder ogen durfde te zien en zich volgens mij vreselijk heeft geschaamd tussen al die afkeurende mensen... die vrouw wordt *aangekeken* door de Heere Jezus! Jezus keek de Farizeeërs niet aan. Hij ging gewoon verder met tekenen op de grond. Maar deze vrouw... die toch echt een zondaar was, op heterdaad betrapt nog wel... deze vrouw wordt door Jezus aangekeken, en aangesproken: 'vrouw!' ... Wat zouden de ogen van Jezus haar hebben gezegd? Zouden Jezus' ogen hebben gevlamd uit woede voor wat zij heeft gedaan? Of zouden er tranen in Jezus' ogen hebben gestaan omdat Hij zag hoe zij in zonde en smaad en in eigen hulpeloosheid gevangen zat? Misschien wel... Maar Jezus zag haar bovenal als mens... als een verloren mens, die Hij zo graag wilde redden.

Daar stonden die twee. De vrouw en Jezus. Het oordeel en de vrijspraak. De Wet en het Evangelie. De zonde tot de dood... en de redding tot het eeuwige leven.

En de vrouw mocht gaan. Ze mocht een nieuw leven beginnen. In dubbele zin zelfs. De acute dreiging van de dood was geweken, want de stenengooiers waren afgedropen. Maar door die ontmoeting met Jezus mocht zij ook een andere weg inslaan. De weg tot het leven. Ga heen en zondig niet meer. Je bent vrij. Vrij door Mij. Leef uit de vrijheid en de liefde die Ik je schenk! En pas op dat je niet weer je laat gijzelen door de zonden!

Het staat er zo heel eenvoudig. Jezus zegt: 'ga heen en zondig niet meer!' Verder niet. Doet die vrouw dan geen openbare schuldbelijdenis? Heeft zij geen berouw van wat zij heeft gedaan? ... Johannes schrijft er vreemd genoeg niets over. Alle licht valt op Jezus' vrijspraak.

'Ga heen en zondig niet meer!' Zo worden u en ik op pad gestuurd. Eigenlijk is de boodschap van de Here Jezus heel eenvoudig. Het is heel belangrijk om je tekortkomingen tegenover God onder ogen te zien en jezelf voor Gods aangezicht in de spiegel te zien. Het is heel belangrijk om Jezus om vergeving van je zonden te vragen. Het is heel belangrijk dat je berouw hebt van je zonden en dat je ook tegen je zonden vecht. Vooral doen! Maar in deze geschiedenis schijnt niet het licht op alles wat die vrouw doet en moet doen. Nee, het enige dat wij te horen krijgen is dat Jezus haar aankijkt... haar aanspreekt... en haar vrijspreekt. Onvoorwaardelijke vrijspraak. *Daar* ligt het houvast van mijn leven. Jezus confronteert mij met mijzelf. Maar Jezus zegt ook, terwijl ik er nog helemaal niet uit ben met mijzelf...: ga heen in vrede! En zondig niet meer.

Daardoor mag u en jij gered worden. Daardoor mag u en jij kind van God zijn. Voor eeuwig beveiligd. Toekomstig hemelburger. Vrij. Verzekerd! Alleen door Jezus' vrijspraak. Door Zijn redding die Hij volbracht heeft aan het kruis door voor ons te sterven.

Kniel in geloof voor Jezus. En ga dat nieuwe leven tegemoet. En... zondig niet meer. ... En *als* je toch weer zondigt? Kijk dan weer naar Jezus. Kijk elke dag Jezus aan. Hij kijkt naar jou en zegt: 'Ik klaag je niet aan. Ik weet maar al te goed hoe het met je leven zit. Maar Ik heb Mijn leven voor jouw redding gegeven. Ga heen en zondig niet meer!'